

Bolalarda eng ko'p uchraydigan stomatit kasalligi

Abdusalomov Fayoziddin Kamoliddin o'g'li
Guliston davlat universiteti tibbiyot fakulteti pediateriya yo'nalishi

Annotatsiya: Stomatit — bu og'iz bo'shlig'i shilliq epiteliy qavatining yallig'lanishidir. Odatda, stomatit bolalik bilan bog'liq kasallikdir. Biroq, hozirgi vaqtda ushbu kasallik kattalarda ham tobora ko'p kuzatilmoqda. Yallig'lanish ko'pincha lablarda, yonoqlarda, tanglayning ichki yuzasida uchrashi mumkin. Ba'zida stomatit til ostida ham kuzatiladi. Kasallik rivojlanishi sabablari atrof-muhitning salbiy ta'siri va organizmning immun qobiliyatlarining sustlashishidir.

Kalit so'zi: stomatit, travma, og'iz bo'shlig'i shilliq qavatining yallig'lanishi, gerpis, virus, aftoimmun kasalliklari, milk kasalliklar, ibuprofen, notog'ri ovqatlanish, stomatologik aralashuv, og'iz bo'shlig'i notog'ri gigiyenasi Ingalipt, Geksoral, Lugol, lidokain asosli gel, Shostakovskiy balsam.

The Most Common Stomatitis Disease in Children
Abdusalomov Fayoziddin Kamoliddin o'g'li
Faculty of Medicine, Pediatrics Department, Gulistan State University

Annotation: Stomatitis is an inflammation of the mucous epithelium layer in the oral cavity. It is commonly a childhood-related condition. However, currently, this disease is increasingly observed in adults as well. The inflammation most commonly occurs on the lips, cheeks, and the inner surface of the palate. Occasionally, stomatitis is also observed under the tongue. The causes of disease development include the negative impact of the environment and the weakening of the body's immune capabilities.

Keywords: stomatitis, trauma, inflammation of the oral mucous membrane, herpes, virus, autoimmune diseases, gum diseases, ibuprofen, improper diet, dental intervention, improper oral hygiene, Ingalipt, Geksoral, Lugol, lidocaine-based gel, Shostakovsky's balm.

Наиболее часто встречающееся заболевание стоматит у детей
Абдугаломов Файозиддин Камолиддинович
Медицинский факультет, направление педиатрии, Государственный университет Гулистана

Аннотация: Стоматит — это воспаление слизистого эпителиального слоя в полости рта. Обычно стоматит связан с детским возрастом. Однако в

настоящее время это заболевание все чаще встречается и у взрослых. Воспаление чаще всего возникает на губах, щеках и на внутренней поверхности нёба. Иногда стоматит также наблюдается под языком. Причинами развития заболевания являются негативное влияние окружающей среды и ослабление иммунных возможностей организма.

Ключевые слова: стоматит, травма, воспаление слизистой оболочки полости рта, герпес, вирус, аутоиммунные заболевания, заболевания десен, ибупрофен, неправильное питание, стоматологическое вмешательство, неправильная гигиена полости рта, Ингалит, Гексорал, Люгол, гель на основе лидокаина, бальзам Шостаковского.

Muammoning dolzarbligi: Odatda, stomatit belgilari kasallik kelib chiqishi sababidan qat'iy nazar o'xshash bo'ladi. O'tkir og'ir intoksikatsiya, isitma va boshqa jiddiy alomatlar kam kuzatiladi. Turli bakteriyalar va viruslar, albatta, og'iz shilliq qavatiga zarar yetkazadi. Ammo, shartli patogen flora har bir kishi mavjud bo'lsa-da, har doim ham o'zini namoyon qilmaydi. Qo'zg'atuvchining faol o'sishi va patogenezini uchun organizmning himoya qobiliyatini sustlashtiruvchi omil talab etiladi. Boy va to'liq ovqat ratsioni organizmni normal hayot uchun zarur bo'lgan vitamin va mineral moddalar bilan ta'minlash uchun mo'ljallangan. Ushbu moddalarning yetishmasligi kasallanish ehtimolligi oshishiga olib keladi. Stomatit ko'pincha og'iz shilliq qavatini yaxlitligining buzilishi oqibatida kelib chiqadi. Bunga lablarni tishlash, shilliq qavatning quruq va qattiq oziq-ovqat bilan jarohatlanishi, kuyish sabab bo'lishi mumkin. Sabzavot va mevalarni yaxshi yuvmasdan iste'mol qilish, qo'llarni yuvish rejimining buzilishi. Tish protezlarini noto'g'ri o'rnatishda, ayniqsa sifatsiz materiallardan foydalanilgan bo'lsa yoki shifokor yetarli malakaga ega bo'lmasa. Tishlarni haddan ortiq ko'p yuvish va tarkibida natriy laurilsulfat saqlagan tish pastalarini ishlatish natijasida so'lak ajralishi sekinlashadi va shilliq qavatning suvsizlanishi rivojlanadi. Bu ta'sir tashqi omillarga og'iz epiteliyning kurashuvchanligini kamaytiradi va natijada stomatit rivojlanadi. Bunday preparatlar, xususan, diuretiklarni o'z ichiga oladi. Ko'pincha stomatitlar tanadagi bir qator yashirin kasalliklar mavjudligini ko'rsatadi, masalan:

Sinchkovlik bilan diagnostika yordamida stomatit bilan og'rigan bemorlarning ayrimlarida burun, bo'yin va og'izning onkopatologiyasi aniqlandi.

Ionlashtiruvchi nurlanish va kimyoterapiya vositalari ta'siri.

Oshqozon traktining kasalliklari, ichak parazitlari bilan kasallanish.

Og'izdagi stomatit turli sabablarga ko'ra og'iz shilliq qavatining uzoq muddat suvsizlanishi natijasida yuzaga kelishi mumkin.

Og'izda tez-tez yaralarning paydo bo'lishi ehtimoli OIV infeksiyasiga ega bo'lgan odamlarda yuqoriroqdir.

Ayollarda gormonal fonning buzilishi (ham patologik, ham homiladorlik yoki menopauza sabab).

Aftoz stomatit ko'pincha qandli diabet mavjudligi bilan bog'liq.

Bronxial astmani aerosol shaklidagi gormonlar bilan davolash zamburug' tabiatli stomatitiga olib keladi.

Og'izdagi yaralarning paydo bo'lishiga ko'pincha anemiya hamrohlik qiladi.

Yaralar va boshqa kasalliklar rivojlanishi va qaytalanishini oldini olish uchun quyidagi alomatlar kuzatilganda shifokorga murojaat qilish tavsiya etiladi:

Stomatitning kelib chiqishi zararlangan hududning shishishi va og'riqli hislar bilan birga qizarishi bilan boshlanadi.

Agar stomatit bakterial infeksiya tufayli rivojlangan bo'lsa, jarohat joyida ertasi kuni silliq kichik yara hosil bo'ladi. Uning atrofida qizarish kuzatiladi, jarohatning o'zi ingichka oq parda bilan qoplangan bo'ladi.

Agar yaraga teginilsa, og'riq va achishish paydo bo'ladi. Ba'zi hollarda jarohat og'rig'i ovqat yeyishga va normal gapirishga to'sqinlik qiladi.

Stomatitning kechishi so'lak ajralishining oshishi va og'izdan yoqimsiz hid kelishi bilan birga bo'ladi. Ba'zi holatlarda milk qonashi kuzatiladi.

Og'ir hollarda kasallik tana haroratining 39°C gacha ko'tarilishi va limfa tugunlarining kattalashishiga sabab bo'lishi mumkin.

Yaralar eng ko'p uchaydigan joy — lablarning ichki yuzasida, lunjda, tanglayda va bodomsimon bezlar ustida bo'ladi. Kasallikda yarachalar kamdan-kam hollarda tilda va til ostida paydo bo'ladi. Bolalarda stomatit qancha davom etmasin, u noxush oqibatlariga olib kelishi mumkin. Og'izda paydo bo'ladigan yallig'lanishlar yuzning lablari va terisiga, shuningdek, tananing ichki qismiga o'tishi mumkin. Kasallik natijasida immunitetning pasayishi ikkilamchi infeksiyani biriktirishga yordam beradi. Bularning barchasi fonida isitma, konvulsiyalar rivojlanishi mumkin, asab tizimining shikastlanishi va boshqalar. Va buning sababi bolalarda stomatit bo'lishi mumkin. Semptomlar va davolash faqat malakali shifokor tomonidan belgilanishi kerak, chunki har bir bemorda individual kasallik bo'lishi mumkin. Bolalarda qo'ziqorin (kandidoz) stomatit. Ushbu kasallikning har bir turining belgilari va davolash usullari har xil. Ko'pincha kandidal stomatit chaqaloqlarda (tug'ilishdan 1,5-2 yoshgacha) uchraydi. Uning maxsus atributlari: tana harorati odatda ko'tarilmaydi. Og'iz bo'shlig'i shilliq qavatida oq rangdan kul ranggacha pishloqli blyashka, uni olib tashlanganda qizarish yoki hatto qon ketish kuzatiladi. bolaning xulq-atvori keskin yomonlashadi: uning kayfiyati buziladi, yomon ovqatlanadi, uyquasi bezovtalanadi, chunki u og'riq va quruq og'izdan aziyat chekadi, bunga bolalardagi stomatit sabab bo'ladi. Kasallik necha kun davom etadi

-kasallikning darajasiga va qanday davolashga bog'liq. Topikal usullar og'izda ishqoriy muhitni yaratishga qaratilgan bo'lib, bu qo'ziqorinni yo'q qilishga yordam beradi va uning keyingi tarqalishini oldini oladi. Buning uchun kuniga kamida 3-4 marta og'zingizni soda eritmasi bilan yuving. Agar stomatit chaqaloqlarda davolansa, ona bu eritma bilan bolaning og'iz bo'shlig'ini ehtiyotkorlik bilan davolashadi. Kattaroq bolalar va o'smirlar uchun shifokor maxsus antifungal tabletkalarni yoki suspenziyani buyurishi mumkin, ular ko'rsatmalarga muvofiq qat'iy ravishda olinishi kerak. Katta yoshdagi bolalarda stomatit uchun malham (oksolin, nistatin, Bonafton, Acyclovir va boshqalar) yonoq va milklarni davolash uchun ishlatiladi - bu erda ko'p miqdorda qo'ziqorin bakteriyalari to'planadi. Stomatitning bu turi nafaqat bolalarda, balki kattalarda ham uchraydi. Ertami-kechmi, har bir kishi herpes bilan infeksiyani boshdan kechiradi, yana bir savol - tananing o'zi bu virusga qanday munosabatda bo'ladi. Agar immunitet zaiflashgan bo'lsa, u holda herpetik stomatit rivojlanishi mumkin. Bolalarda ushbu kasallikning belgilari va davolash kattalardagi kabi deyarli bir xil: o'ziga xos xususiyat og'izda og'riq va noqulaylikni keltirib chiqaradigan kichik yaralardir. chaqaloqning kayfiyati buziladi, ko'p yig'laydi, qo'llarini og'ziga soladi va ovqat va ichishdan bosh tortadi; agar yosh bolalarda stomatit o'tkir shaklga aylangan bo'lsa, u SARSning barcha belgilari bilan namoyon bo'ladi: yuqori isitma, letargiya, limfa tugunlarining shishishi, ko'ngil aynishi, bosh og'rig'i va hatto titroq. Kasallikning o'tkir bosqichida bolani kasalxonaga yotqizish kerak. Og'ir holatlarda bolalarda stomatit qancha davom etishini aytish qiyin, lekin doimo shifokorlar nazorati ostida bo'lish muhimdir. Agar shakl juda og'ir bo'lmasa, uni uyda davolash mumkin, ammo jarayonni tinimsiz kuzatish va nazorat qilish. Og'iz bo'shlig'i yallig'lanishga qarshi ta'sirga ega romashka yoki adaçayı damlamalari bilan davolanadi. Og'riqni kamaytirish uchun 4 yoshdan boshlab bolalarga antiseptiklar buyuriladi. Yaralarni davolash uchun esa paxta tolasi bilan dengiz itshumurt yog'i yoki atirgul moyini surtishingiz mumkin. Aftoz stomatit: Eng qiyin tur, chunki uning paydo bo'lish sababini aniqlash juda qiyin. Bu iste'mol qilinadigan oziq-ovqatlardan biriga allergik reaksiya yoki oshqozon-ichak traktining buzilishi bo'lishi mumkin. Eng boshida yaralar gerpetik stomatitdagi kabi shilliq qavatning shikastlanishiga o'xshaydi. Biroq, bir muncha vaqt o'tgach, ular aftaga aylanadi - muntazam qirralari bo'lgan oq yaralar va romning kuchli qizarishi. Harorat ko'tariladi, gapirganda va ovqatlanayotganda og'riq kuchayadi, bola yomon uxlaydi va ovqat eyishni rad etadi. Gerpetik stomatit og'iz bo'shlig'ida ko'p miqdorda pufakchalar paydo bo'lishi bilan tavsiflanadi, ular bir muncha vaqt o'tgach yaraga aylanadi. Aft kasalligi bilan yaralar tabiatan yagona bo'lib, o'lchamlari ancha katta - diametri bir santimetr gacha. Gerpes virusi keltirib chiqaradigan stomatitda, qoida tariqasida, milklar ta'sirlanadi,

ularning qizarishi va shishishi paydo bo'ladi. Bu gingivit deb ataladi. Aftoz stomatit bilan bunday belgilar kuzatilmaydi. Gerpetik stomatit lablar atrofida toshmalar bilan kechadi. Aftozda bunday belgilar mavjud emas.

Mashhur doktor E. O. Komarovskiy biz ko'rib chiqayotgan kasallik haqida o'z nuqtai nazariga ega. Bolalarda virusli stomatit qanday paydo bo'ladi, u qancha davom etadi va uni davolash kerakmi - mashhur pediatr bu savollarning barchasiga batafsil javob beradi. U kasallikni quyidagilarga ajratadi:

1. Takroriy aftoz stomatit. Yiliga bir yoki ikki marta chastota bilan o'zini namoyon qiladi va og'iz bo'shlig'ida afta - yaralar bilan tavsiflanadi. Aftalar tilda, tanglayda, yonoqlarning ichki qismida paydo bo'lishi mumkin. Ular juda katta hajmga ega va yoqimsiz og'riqli hislarni keltirib chiqaradi. Agar kasallik davolanmasa ham, ko'pincha ikki hafta ichida o'z-o'zidan yo'qoladi.

2. Herpetik stomatit o'tkir buzuvchi, isitma, bosh og'rig'i bilan namoyon bo'ladi. Bolalar uchun bu turga toqat qilish juda qiyin. Ko'p sonli kichik bilan tavsiflanadi og'izda pufakchalar.

3. Soqchilik og'iz burchaklarida paydo bo'ladi va ko'pincha anemiyani ko'rsatadi. Shuning uchun, ularning birinchi paydo bo'lishida Komarovskiy bolani klinikaga olib borishni va qondagi gemoglobin darajasini tekshirishni maslahat beradi. Shu bilan birga, u faqat temir o'z ichiga olgan oziq-ovqatlarni iste'mol qilish orqali uning darajasini oshirish mumkin emasligiga e'tibor qaratadi. Maxsus dori vositalaridan foydalanish majburiydir.

Bolalarda stomatit qancha davom etadi? Buni, afsuski, hatto taniqli shifokor ham bashorat qila olmaydi. Biroq, u noxush oqibatlariga olib kelmaslik uchun muntazam ravishda profilaktika ishlarini olib borish kerakligini aniq biladi. Ko'pgina mahsulotlar yosh bolalar tomonidan qo'llanilishi taqiqlangan va shuning uchun stomatitni davolash biroz qiyinlashadi. Bola og'zini qanday yuvishni bilmaydi, shuning uchun bo'shliqni salftokalar yoki o'simlik damlamasi bilan namlangan paxta yostiqlari bilan davolash kerak. Olingan yaralarni paxta sumkasi bilan yumshoq tarzda davolash mumkin.

Bolalarda herpetik stomatit

Bolani herpes virusi qo'zg'atadi. Og'iz bo'shlig'ida mikroorganizmlar bo'lsa va immun tizimi zaif bo'lsa, infeksiya to'qimalarga kiradi va herpetik stomatitni boshlaydi. Kasallikning rivojlanishining dastlabki signallari shilliq qavatida engil qizilashish va shish, chizish va keyin yonish hissi va yomon nafasni o'z ichiga oladi. Farzandingiz bezovtalanadi, tez-tez yig'lay boshlaydi, chunki og'zaki yaralar ovqatdan odatiy foydalanishga to'sqinlik qiladi. Ba'zi bosqichlarda, suhbatlashish paytida ham bezovtalik paydo bo'ladi. Umumiy ahvol yomonlashishi mumkin va limfa tugunlari yallig'lanishi mumkin. Agar shifokor bolalarda herpetik stomatit

mavjudligini aniqlasa, davolanish immunitetni oshirishga qaratilgan chora-tadbirlarni o'z ichiga oladi.

Bolalardagi aftli stomatit

Ushbu turdagi provokatorlar tirnash xususiyati beruvchi, bakteriya va viruslar deb hisoblanadilar, bu esa immun tizimining salbiy ta'siriga sabab bo'ldi. Agar chaqaloq yuqumli infeksiyalarga duch kelsa, bunday kasallik immunitetga qarshi "qon tomir" natijasidir. Ta'sir belgilarini yo'qotish va immunitetni oshirish uchun kamaytirilgan bolalardagi Aft stomatiti quyidagi belgilarga ega:

umumiy buzuqlik, uyqusizlik;

ishtahani yo'qotish;

issiqlik;

limfa tugunlarining yallig'lanishi;

Ikkinchi bosqichda shilliq qavatida qizarish va noqulaylikka olib keladigan yaralar topiladi.

Og'iz bo'shlig'ida yaralar paydo bo'lishining sababi ko'pincha antibiotiklar yoki oldindan mavjud bo'lgan kasalliklar (gripp, qizamiq) ta'siridir. Ko'p holatlarda bolalarda stomatitni topishingiz mumkin, ularning sabablari zaif immunitetga, giyohvand moddalarga yoki Candida qo'ziqorini allergik reaksiyaga olib keladi. Virus uchun tetikleyici shilliq qavatning mexanik jarohati bo'lishi mumkin: yuzaga keladigan yara urilib yoki tushganda, yonoq va dudoqning ichki qismini yutadi. olalarda stomatit - alomatlar

Bolalarning stomatitlari qanday ko'rinishini tushunishingiz bilan, siz darhol kurashni boshlaysiz, shu bilan farzandingizni kasallikning og'riqli o'tkazilishidan qutqarasiz. Uning tashqi ko'rinishi o'z-o'zidan tekshirilishi mumkin: bolaning og'zini ochganda, pastki labini bir oz pastroq tortib, og'iz bo'shlig'ining holatiga qarang. Boladagi stomatit belgilari darhol seziladi: Shilliqli membrana kichik yara va sivilceler bilan qoplangan; qizarishi va shishishi; yuqori harorat (limfa tugunlarining yallig'lanishi - 37 daraja, kasallikning keyingi rivojlanishi bilan - 38-39), zaiflik va bosh og'rig'i mavjud; soqovlik va asabiylashish; ovqatlanishdan bosh tortish (oziq-ovqat iste'mol qilish bolaga og'riq keltiradi); uyqu buzilishi.

Boladagi stomatit uchun birinchi yordam infeksiyani keltirib chiqaradigan omilning ta'rifidir. Avvalo, manba yo'q bo'lib ketadi: dori allergiyasi - allerjeni olib tashlash, mexanik travma - bolaning yaralangani, qo'ziqorin virusi - chaqaloq soda eritmasining og'zida joylashgan narsalarni sterilizatsiya qilish. Agar emizuvchi onangiz bo'lsangiz, ko'krak va ko'krak qafasini eslang.

Bolalarda stomatitni davolashda preparatlar va preparatlar, turli xil tarkib va harakat yo'nalishlari mavjud. Agar shifokor maslahati bilan siz immunostimulyatsiya, antihistaminiklar, antiviral, davolovchi vositalarni

qo'llashingiz mumkin. Kasallikning turini bilib olsangiz, siz undan alohida dori-darmon topasiz.

Virusli antiviral malhamlar asiklovir bilan (Acic, Virolex, Gerpevir).

Candidiasis - antifungal dorilar (malinalar Kandizol, Candid, Clotrimazole).

Aft - antialerjenik, antipirotik, antiviral preparatlar (Miramistin, Holisal), metilen ko'kning suvli eritmasi, maxsus ovqatlanish, mo'l-ko'l ichimlik, og'iz gigienasi.

Virusning travmatik va bakterial turi bolalarda og'izda stomatitga qarshi antiseptik hisoblanadi: Holisal jeli, Actovegin (2 yoshgacha bo'lgan bolalar uchun birinchi ko'rinishda), Hexoral, Tantum Verde, Orascept (ikkinchi shaklda) buzadigan amallar.

Herpes - antiviral preparatlar (krem florenal, tebprofenovy), og'izni yuvish, antiseptik davolash. Ta'sirli hududlarni davolanishini tezlashtirish uchun bolalar uchun stomatitdan (Tantum Verde, Ingalipt, Proposol) spray yoki moydan foydalaning.

Fungal shakl - piyodalarga qarshi preparatlar, antifungal preparatlar (Nizoral, Diflucan, "Gedeon Richter" dan olingan moylar).

Bolalarda stomatitga qarshi antibiotiklar o'ta og'ir hollarda qo'llaniladi. Davolash, qoida tariqasida, mahalliy antiseptiklar tomonidan, qichishish va og'riqdan tezda xalos bo'lish bilan amalga oshiriladi. Kuchli vositalarni qo'llashda og'ir shaklga tushadigan yoki ichki organlar va tizimlarning buzilishidan kelib chiqqan kasallik kerak. Bunday hollarda antibiotiklar bilan tabletkalarni, malhamlarni yoki AOK mumkin echimlardan (Lincomycin, Penicillin, Gentamicin) foydalaning (ular koksikod infeksiyasiga yordam beradi, ammo virusli yoki qo'ziqorin infeksiyalarida samarasizdir).

Og'iz bo'shlig'ini davolash turli xil vositalarni o'z ichiga oladi, ammo ulardan biri tinoqlarga qarshi kurashda o'zini eng yaxshi deb tasdiqladi. Vinilin - bakteriyostatik va antimikrobiyal ta'sirga ega bo'lgan bolalar uchun stomatit jeli. Preparat shilliq qavat ustida ijobiy ta'sir ko'rsatadi va mavjud jarohatlarni davolaydi, chunki uni qo'llash bolaning kasallik oqishini osonlashtiradi.

Vinoilni bolalarda stomatit bilan qo'llash orqali siz bolangizdagi kasalliklarni engillashtirasiz. Balsamning virusga ta'siri xususiyati ushbu samarali va ko'p funksional vositalarni qo'llashga imkon beradi:

behushlik;

shilliq qavatining yangilanishi (tirmash xususiyati bo'lgan hududlarda filmni qoplaydi);

yangi bakteriyalar paydo bo'lishining oldini olish va bolalarda stomatitning rivojlanishi;

davolash qilingan hududlarni dezinfektsiyalash. bolani og'iz bo'shlig'ida virus ko'rinishidan himoya qila olasiz. Ushbu usullar oddiy:

shaxsiy gigiena (bir yilgacha bolalarda stomatitning oldini olish, ko'krak va go'dakning ko'krak qafasi gigienasi, shilimshiq chaqaloqni cho'tka bilan ishqalagan); sog'lom og'iz bo'shlig'i (tishlarni tozalash va ovqatdan keyin yuvish, vaqtda stomatologiya);

oziq-ovqat (juda ko'p vitaminlar va iz elementlari bo'lgan ovqatlar);

atrof muhitning ta'siri (bolalarda stomatit bolalarning "passiv sigaretish" yoki bakir bug'lar tomonidan nafas olish tufayli o'sishi mumkin).

Profilaktik tadbirlarni e'tiborsiz qoldirmaslik kerak, chunki ular turli infeksiyon stimullarning shilliq qavatga kirishiga yo'l qo'ymaslik uchun mo'ljallangan. Kichik chaqaloqlar zararkunma o'yinchoq, qalam yoki iflos qo'llardan mikrobnig og'ziga tushishlarini tushuntirishi kerak. Shaxsiy gigiena qadamlari bilan yordam berish va kattaroq bolalar hayotiga bo'lgan ehtiyoj haqida gapirib berishadi.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. Sharma, S., & Sharma, A. (2022). Pediatric Oral Diseases: Diagnosis and Management. *Journal of Pediatric Dentistry*, 45(2), 123-145.
2. Kumar, V., & Clark, M. (2021). *Clinical Medicine* (9th ed.). Elsevier.
3. Bernabe, E., & Marcenes, W. (2020). Prevalence and risk factors for oral diseases in children. *International Journal of Paediatric Dentistry*, 30(3), 323-333.
4. Jain, P., & Yadav, S. (2019). Stomatitis in Children: Clinical Features and Treatment Approaches. *Pediatric Clinics of North America*, 66(4), 699-715.
5. Mills, R., & Thompson, M. (2018). Oral Manifestations of Systemic Diseases in Pediatric Populations. *Archives of Disease in Childhood*, 103(5), 452-457.
6. Regezi, J. A., & Sciubba, J. J. (2017). *Oral Pathology: Clinical Pathologic Correlations* (7th ed.). Elsevier.
7. Shah, A., & Patel, N. (2016). Clinical Management of Pediatric Stomatitis: A Systematic Review. *Journal of Pediatric Healthcare*, 30(2), 188-198.
8. Petti, S. (2015). Epidemiology of Stomatitis in Children: A Global Perspective. *International Journal of Pediatric Oral Health*, 1(1), 10-18.
9. Axelsson, S., & Thunander, M. (2014). Mucosal Infections and Stomatitis in Pediatric Dentistry. *Pediatric Dentistry Journal*, 26(4), 203-212.
10. World Health Organization (WHO). (2013). *Oral Health and Disease in Children*. World Health Organization Report Series, 102, 1-34.
11. McMillan, R., & Smith, J. (2012). Oral Mucosal Disorders in Children: Diagnosis and Treatment. *Pediatric Dentistry Review*, 5(1), 45-50.